

Životné jubileá

Životné jubileum RNDr. TERÉZIE SCHWARZOVEJ, CSc.

Dlhoročná členka Slovenskej botanickej spoločnosti RNDr. Terézia Schwarzová, CSc. sa narodila 21. apríla 1938 v Sáse. Vyrastala v čarokrásnom kúte Slovenska v rodine mlynára, ktoré pravdepodobne už v rannom detstve formovalo jej vzťah k prírode a tradíciám. Narodila sa ako najmladšia zo štyroch sestier. Základnú školu navštevovala v Sáse a Pliešovciach. Maturovala v roku 1955 vo Zvolene. V tom istom roku nastúpila na Prírodovedeckú fakultu Univerzity Komenského. Špecializovala sa na Systematickú botaniku a geobotaniku a v roku 1960 štúdium ukončila štátnicami a diplomovou prácou „Pieskomilné taxóny rodu *Festuca* v Československu“ pod vedením doc. J. Májovského. Rigoróznou skúškou absolvovala a titul Doktor prírodných vied (RNDr.) jej bol udelený v roku 1969. Kandidátsku dizertačnú prácu na tému: Druhy rodu *Chenopodium* L. sekcie *Botryoides* C. A. Meyer in Ledeb. a *Ambrina* Hooker in Bentham et Hooker fil. v Československu obhájila v roku 1990 a následne jej bol udelený titul Kandidát vied (CSc.).

Po vysokoškolskom štúdiu zostala pracovať na Prírodovedeckej fakulte UK, na Katedre systematiky rastlín. Prvý rok s pracovným zaradením v Botanickej záhrade, kde mala na starosti starostlivosť o systematické časti záhrady, dopĺňanie zbierok, zber semien v teréne a výmenu semien s domácimi inštitúciami i so zahraničím pre zostavenie *Index seminum*. Po roku začala pracovať najprv ako vysokoškolská pedagogička a samostatná vedecká pracovníčka katedry, kde vychovávala a formovala mladých slovenských botanikov viac ako 40 rokov. Prednášala Systém vyšších rastlín, Taxonómiu kultúrnych rastlín (neskôr premenované na Úžitkové rastliny), Synantropnú flóru. Viedla cvičenia, terénne exkurzie mnohé úspešné diplomové práce. Svoje pedagogické danosti využívala aj v mimoškolskej činnosti. Odborný vklad dlhé roky vnášala do organizovania Biologickej olympiády pre základné a stredné školy, kde tvorila návrhy tém, spracovávala metodické texty a oponovala predkladané olympijské práce. Viac rokov pôsobila v celoštátnej komisii Biologickej olympiády. Po odchode do dôchodku pracovala ako herbaristka v Herbári na Katedre botaniky, kde sa venovala odbornej starostlivosti o archíváciu a determináciu zbierok.

Okrem náročnej pedagogickej práce sa podieľala na riešení vedeckých problémov prevažne z karyotaxonomie, taxonomie, karyológie ekológie a rozšírenia druhov rodu *Chenopodium* a synantropnej flóry. Výsledky vedeckej práce zúročila vo viac ako 50 pôvodných vedeckých prácach z toho v spoluautorstve v 3 knižných publikáciách. Viacročné karyotaxonomické poznatky publikovala roku 1987 spolu s ostatnými autormi v knihe: Karyotaxonomický prehľad flóry Slovenska, ktorá vyšla vo vydavateľstve Veda a bola odmenená cenou dekana PríF UK. Je to prakticky prvá karyotaxonomická enumerácia flóry Slovenska doplnená Supplementom ku karyotaxonomickému prehľadu flóry Slovenska. Celoživotné vedomosti o taxonomicky obtiažnej skupine zástupcov rodu *Chenopodium*, spracovala v roku 1990 v Květene ČSR a v pripravovanom Kľúči papraďorastov a semenných rastlín Slovenska. Je spoluautorkou knižnej publikácie Flóra, geológia a paleontológia Devínskej Kobyly. Okrem pôvodných vedeckých prác publikovala viaceré populárno-vedecké, životopisné články, recenzie, odborné preklady. Významná bola a je jej pomoc pri korekci morfolologickej terminológie v odborných publikáciách. Spracovala profil viacerých osobností pre publikáciu Kto bol kto v botanike na Slovensku. Jazykové danosti a vedecké znalosti úspešne využíva ešte aj v súčasnosti pri prekladoch zahraničnej literatúry s botanickou tematikou.

V Slovenskej botanickej spoločnosti pracovala 3 roky v Hlavnom výbore a viac rokov vo výbore v Sekcii pre výskum synantropnej flóry a vegetácie. Významnou mierou sa podieľala na prezentácii a organizovaní prednášok, posedení pri botanickej literatúre, pri organizovaní a vedení domácich i zahraničných exkurzií. Neoceniteľná bola jej spoľahlivá pomoc pri organizovaní medzinárodných sympózií

„Synantropná flóra a vegetácia“ v Bratislave a Martine a pri organizovaní kolokvií v Bratislave, Brne a Prahe, ako aj pri editovaní zborníkov z týchto podujatí.

Je držiteľkou viacerých vyznamenaní – členka kolektívu Ceny dekana Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave za pôvodnú vedeckú publikáciu, držiteľka čestnej plakety Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave, Zaslúžilá členka a Čestná členka Slovenskej botanickej spoločnosti pri SAV v Bratislave a držiteľka Holubyho pamätnej medaily SBS.

Milá Terka, dovoľm si v mene celej botanickej obce zaželať TI do ďalších rokov pokoj a optimizmus v duši, pevnú chôdzu v lete i v zime, radosť z výpestkov v záhradke v Kuchyni, ale aj z priateľov, ktorí sú radi v Tvojej spoločnosti, zo zaujímavých prekladov botanickej literatúry, a z objavovania krás našej prírody.

MÁRIA ZALIBEROVÁ